

2014-01-27

Regeringen
- Kulturdepartementet
- Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Sändningsutrymmet för marksänd tv i UHF- och VHF-banden

Public serviceraadet (PSR) har tagit del av de diskussioner som har förts under senaste året angående den framtida användningen av frekvensbandet 700 MHz (694-790 MHz) för mobilt bredband. Vi har följt såväl den svenska som den europeiska arenan och senast särskilt noga de åtgärder som Europakommissionen vidtagit för att hitta lösningar som kan tillfredsställa alla parter som gör anspråk på frekvensutrymmet. För detta har kommissionen nyligen inrättat en *High Level Group for the future use of the UHF band* i vilken såväl broadcast- som broadbandsektorn finns representerad.

700 MHz-bandet har redan 2012 öronmärkts för mobilt bredband av WRC-12 (World Radio-communication Conference 2012) liksom i Europeiska Rådet och Europaparlamentet. PSR har noterat att Myndigheten för radio och tv (MRTV) förespråkar att hela UHF-bandet d.v.s. frekvensutrymmet 470–790 MHz bör få användas för marksänd tv fram till 31 mars 2020. Inte oväntat har man stöd för detta i remiss från Sveriges Television, Teracom och övriga aktörer på inom tv-branschen. Vi noterar också att det från telekomsidan endast redovisas enbart ett yttrande; från TeliaSonera.

PSR strävar mot att stärka public service, men vill vi invända mot de slutsatser som MRTV kommit fram till. Vi efterlyser en bättre helhetssyn på samhällsnyttan när frekvensutrymmet fördelas och även en internationell vision som sträcker sig inte bara ut i hela Europa utan med ett globalt perspektiv. I fråga om television bör man ha i åtanke att det i första hand handlar om nöjesdistribution, som underhållning och sport, och i begränsad omfattning produktiva bidrag som kan gynna samhällsutvecklingen och näringslivet. För mobil telekom handlar det till en mindre del om nöjesdistribution, utan till största delen handlar det om nyttotrafik d.v.s. kommunikation.

Detta hindrar inte att framtida mobilt bredband kommer att ha kapacitet att förutom nytto- trafik kunna ge stort utrymme för radio och tv. Exempelvis utlovas i den stora 5G-satsningen i Sydkorea att man ska kunna sända HDTV om ett par år.

Vi anser att företrädare för svenska tv-branschen ger denna alltför stor betydelse i samhällsutvecklingen och att man samtidigt underskatter radio- och tv-mediets utvecklingsmöjligheter med bredband (såväl fast som mobilt).

Vi kan hålla med Europaparlamentarikern Gunnar Hökmark (m) som nyligen tyckte *att det vore väldigt tragiskt om Sverige offrade möjligheten att bli en ledande it-ekonomi, på grund*

av att vi måste ha kvar en krympande del marksänd tv på samma frekvenser som för 30 år sedan. - Om vi här i Europa kan säga att vi under de närmaste tjugo åren kommer att ha världens högsta kapacitet och hastighet för mobil kommunikation, då kommer det att attrahera utveckling och tillväxt (intervju i Computer Sweden).

PSR ifrågasätter påståenden från främst operatörer som Teracom, att marksänd digital-tv blivit en framgång. Det marksända nätet (DTT) når idag så gott som hela landet, men används endast av ca 25 % av hushållen för att se på tv. I Tyskland är förhållandet liknande, men där är det endast ca 12 % som använder DTT. Hushållen använder i första hand kabel och satellit. Medan DTT sakta minskar i betydelse ökar också tittandet via ip-tv (via mobilt eller fast bredband). År 2020 kommer sannolikt betydelsen av DTT ha minskat ytterligare. Sveriges framtid är inte avhängig av att tv-bolagen ligger kvar på samma frekvenser som idag. Inte tv-tittandet heller. Att upprätthålla ett heltäckande marknät för nästan hela landets yta med en relativt liten andel betjänande hushåll innebär ett samhällsekonomiskt slöseri med frekvensresurser.

Det talas också om att DTT kan erbjuda mobila lösningar, men detta är inte längre ett hållbart motiv. Handburna DTT-mottagare finns inte längre på marknaden. De har blivit ersatta av smartphones som erbjuder tv-tittande i play eller live-form. Någon diskussion bland mobiltelefonstillverkare att bygga in DTT-möjligheter i sina apparater förekommer vad vi vet inte. Förhållandet är liknande för DAB-radio, som mobiltelefonstillverkare hittills inte visat intresse för.

PSR anser att den övre delen av UHF-bandet snarast möjligt ska avsättas för mobilt bredband. Det finns inte samhällsmotiverad anledning att skjuta på detta ända till 2020.

I detta sammanhang vill vi särskilt peka på de möjligheter som finns att sända television på lägre frekvensband med den fördel som man då har med bättre räckvidd (ju lägre frekvens = ju färre sändare). Finland har sedan längre beslutat att använda 200 MHz-bandet för television istället för DAB-radio (Band III). PSR vill ifrågasätta varför möjligheten att flytta tillbaks en del av televisionen till sitt ursprungsband (VHF) inte har diskuterats även i detta sammanhang. Det är nämligen inte sannolikt att DAB-radio helt eller delvis i framtiden kommer att utnyttja 174-240 MHz i flertalet länder i Europa.

Vår slutsats är att om Sverige vill leva upp till de högt uppsatta målen att vara en ledande nation ifråga om digital teknik får man inte ligga efter ifråga om den internationella frekvensöverenskommelsen (WRC-12). PSR ser det som önskvärt att marksända tv-sändningar flyttas till lägre frekvensband inklusive det VHF-band som tidigare använts för television (200 MHz).

PSR ser inga nackdelar för distributionen av radio och tv-program om denna istället för via det marksända nätet i ökad grad sker via fast och mobilt bredband. Det är här liksom i satellit- och kabelnäten de flesta lyssnare och tittare i framtiden kommer att finnas.

PUBLIC SERVICERÅDET

Gunnar Bergvall
Ordförande